

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз1 1/2021
16.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Дубравке Дамјановић, Драгана Аћимовића и Драгомира Милојевића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због два кривична дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Драгослава Димитријевића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Лесковцу 11К.бр.435/2016 од 03.11.2016. године и Вишег суда у Лесковцу 3Кж.бр.53/17 од 07.02.2017. године, у седници већа одржаној дана 16.06.2021. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Драгослава Димитријевића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Лесковцу 11К.бр.435/2016 од 03.11.2016. године и Вишег суда у Лесковцу 3Кж.бр.53/17 од 07.02.2017. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу 11К.бр.435/2016 од 03.11.2016. године у ставу I изреке окривљени АА је оглашен кривим због извршења два кривична дела увреда из члана 170. став 1. КЗ и кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ, па су му за наведена кривична дела претходно утврђене појединачне казне и то за два кривична дела из члана 170. став 1. КЗ новчане казне у износу од по 20.000,00 динара, а за кривично дело из члана 122. став 1. КЗ новчана казна у износу од 30.000,00 динара и окривљени је затим осуђен на јединствену новчану казну у одређеном износу од 70.000,00 (седамдесетхиљада) динара коју је дужан да плати у року од 15 дана по правноснажности пресуде, а уколико окривљени не плати новчану казну у овом року суд ће исту заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Окривљени је обавезан да приватној тужилји ББ плати на име трошкова кривичног поступка износ од 176.710,00 динара, те да суду плати на име паушала износ од 5.000,00 динара, а све у року од 15 дана по

правноснажности пресуде. Приватна тужиља ББ и окривљени ВВ су ради остваривања имовинскоправног захтева упућени на парницу.

Истом пресудом у ставу II изреке према окривљенима АА и ВВ је одбијена оптужба и то према окривљеном АА за кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ, а према окривљеном ВВ за кривично дело тешка телесна повреда из члана 121. став 1. КЗ. Одређено је да трошкови кривичног поступка које је окривљени ВВ имао за браниоца, као и трошкови вештачења падају на терет буџетских средстава суда. Окривљени су ради остваривања имовинскоправног захтева упућени на парницу.

Пресудом Вишег суда у Лесковцу ЗКж.бр.53/17 од 07.02.2017. године укинута је пресуда Основног суда у Лесковцу 11К.бр.435/2016 од 03.11.2016. године у делу одлуке о трошковима кривичног поступка и у том делу предмет враћен Основном суду у Лесковцу на поновно одлучивање, док су одбијене као неосноване жалбе Основног јавног тужиоца у Лесковцу, окривљеног АА и његовог браниоца - адвоката Драгослава Димитријевића и првостепена пресуда је у преосталом делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Драгослав Димитријевић, због повреда закона из члана 4, члана 74, члана 438. став 1. тачка 1), 4), 7), 8), 9) и 10), члана 438. став 2. тачка 1), члана 439. тачка 1), 2) и 3) и члана 441. став 3. и 4. ЗКП, те због повређеног или ускраћеног људског права и слободе окривљеног зајемченог Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји као основан поднети захтев, те да сагласно члану 492. став 1. тачка 2) ЗКП у односу на окривљеног АА преиначи пресуде Основног суда у Лесковцу 11К.бр.435/2016 од 03.11.2016. године и Вишег суда у Лесковцу ЗКж.бр.53/17 од 07.02.2017. године у ослобађајуће или одбијајуће пресуде и да приватне тужиоце ББ и ВВ обавезе да окривљеном АА надокнаде све трошкове кривичног поступка или да укине наведене пресуде и наложи ново суђење.

Врховни касациони суд је решењем Кзз 887/2017 од 12.09.2017. године одбацио као недозвољен захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Драгослава Димитријевића који је поднет против напред наведених правноснажних пресуда.

Одлуком Уставног суда Уж-1320/2018 од 29.04.2021. године под тачком 1. усвојена је уставна жалба АА и утврђено је да је решењем Врховног касационог суда Кзз 887/2017 од 12.09.2017. године подносиоцу уставне жалбе повређено право на правично суђење зајемчено одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије, док је у преосталом делу уставна жалба одбачена. Истом одлуком под тачком 2. поништено је решење Врховног касационог суда Кзз 887/2017 од 12.09.2017. године и одређено је да исти суд донесе нову одлуку о захтеву за заштиту законитости изјављеном против правноснажних пресуда Основног суда у Лесковцу 11К.бр.435/2016 од 03.11.2016. године и Вишег суда у Лесковцу ЗКж.бр.53/17 од 07.02.2017. године.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, док су у осталом делу испуњени услови за одбачај захтева (члан 487. став 1. тачка 2. и 3. ЗКП).

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да је суд оглашавајући кривим и осуђујући овог окривљеног за извршење једног кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ учињеног на штету приватне тужиље ББ и два кривична дела увреда из члана 170. став 1. КЗ повредио начело *ne bis in idem* (не поново о истој ствари), јер се у конкретном случају сходно одредбама члана 4. ЗКП, члана 34. став 4. Устава Републике Србије и члана 4. став 1. Протокола број 7 уз Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода ради о правноснажно пресуђеној ствари, а која околност трајно искључује кривично гоњење окривљеног, те да је стога суд био дужан да према овом окривљеном одбије оптужбу за предметна кривична дела. Ово имајући у виду да из списка предмета произилази да је према окривљеном АА поводом истог догађаја и због идентичних противправних радњи које је предузео дана 07.10.2013. године (у захтеву погрешно означено 28.04.2012. године) на штету истих оштећених претходно вођен и окончан прекршајни поступак одлуком Прекршајног суда у Лесковцу због застарелости.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Наиме, у конкретном случају се не ради о правноснажно пресуђеној ствари, па стога вођење кривичног поступка против окривљеног АА због једног кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ учињеног на штету приватне тужиље ББ и два кривична дела увреда из члана 170. став 1. КЗ, а након обустављања прекршајног поступка против окривљеног АА због наступања апсолутне застарелости за вођење прекршајног поступка, по налажењу овога суда, не представља повреду начела *ne bis in idem*.

Одредбом члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП је прописано да битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако је наступила застарелост кривичног гоњења или је гоњење искључено услед амнестије или помиловања или је ствар већ правноснажно пресуђена или постоје друге околности које трајно искључују кривично гоњење.

Устав Републике Србије у члану 34. став 4. гарантује правну сигурност у казненом праву одредбом да нико не може бити гоњен ни кажњен за кривично дело за које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или поступак правноснажно обустављен, а којим забранама подлеже и вођење поступка за неко друго кажњиво дело. Наведени принцип садржан је и у одредби члана 4. став 1. ЗКП којом је прописано да нико не може бити гоњен за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен.

Одредбом члана 4. став 1. Протокола број 7 уз Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода прописано је да се никоме не сме поново судити, нити се може поново казнити у кривичном поступку у надлежности исте државе за дело због кога је већ био правноснажно ослобођен или осуђен у складу са законом и кривичним поступком те државе.

Из наведених одредби јасно произилази да је забрањено кривично гоњење или суђење за кажњиво дело, уколико оно произилази из истих чињеница или чињеница које су у битном исте, а које су предмет дела које је већ правноснажно пресуђено.

Уважавајући судску праксу Европског суда за људска права, Уставни суд Републике Србије је поставио критеријуме на основу којих се врши оцена да ли вођење поступка против окривљеног због дела које произилази из истог животног догађаја представља повреду начела *ne bis in idem*, а ти критеријуми су: 1. да ли су оба поступка која су вођена против окривљеног вођена за дело које по својој природи представља кажњиво дело, односно да ли је запређена санкција у прекршајном поступку по својој природи казненоправна; 2. да ли су дела због којих се окривљени казнено гони иста (*idem*) и 3. да ли је постојала двострукост поступка (*bis*). Дакле, тек по испуњењу сва три критеријума може се говорити о пресуђеној ствари.

Европски суд за људска права је кроз одлуку Великог већа у предмету *Zolotukhin v. Russia* од 10.02.2009.године (број представке 14939/03) дефинитивно стао на становиште да су чињенице једини критеријум за оцену истоветности дела и да је метод примене чињеница као критеријума, у односу на метод правне квалификације, сигурнији за појединца, а и у пресудама *Марести против Хрватске* од 25.06.2009.године (број представке 55759/07), те *Муслија против Босне и Херцеговине* од 14.01.2014.године (број представке 32042/11), је примењиван чињенично утемељени приступ за разлику од приступа утемељеног на идентитету правних квалификација дела или идентитету заштићених добара.

Из списка предмета произилази да је правноснажним решењем Прекршајног суда у Лесковцу 2Пр.9354/13 од 01.12.2015. године, на основу члана 248. став 1. тачка б) Закона о прекршајима, обустављен прекршајни поступак који је покренут и вођен против окривљеног АА због прекршаја из члана 6. став 3. Закона о јавном реду и миру, по захтеву за покретање прекршајног поступка ПУ у Лесковцу број 1-414-00230/13 од 28.10.2013. године, а из разлога јер је наступила апсолутна застарелост за вођење прекршајног поступка.

Према чињеничном опису наведеног прекршаја, из изреке правноснажног решења, исти је учињен на тај начин што је окривљени АА дана 07.10.2013. године у 11,00 сати у дворишту породичне куће АА у ..., вршењем насиља реметио јавни ред и мир, на тај начин што је песницом ударио ВВ у пределу главе.

Кривични поступак против окривљеног АА вођен је по приватној тужби приватних тужилаца ББ и ВВ поднетој дана 25.12.2013.године (прецизираној поднеском од 29.12.2015. године) због два кривична дела увреда из члана 170. став 1. КЗ и два кривична дела лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ, а пресудом Основног суда у Лесковцу 11К.бр.435/2016 од 03.11.2016. године у ставу I изреке окривљени АА је за кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ учињено на штету приватне тужиле ББ и два кривична дела увреда из члана 170. став 1. КЗ оглашен кривим и осуђен на јединствену новчану казну у одређеном износу од 70.000,00 (седамдесетхиљада) динара, док је у ставу II изреке наведене пресуде према окривљеном АА одбијена оптужба за кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ на штету ВВ. Првостепена пресуда је потврђена пресудом Вишег суда у Лесковцу ЗКж.бр.53/17 од 07.02.2017. године, осим у делу одлуке о трошковима кривичног поступка у ком је укинута и у том делу предмет враћен Основном суду у Лесковцу на поновно одлучивање.

Према чињеничном опису кривичноправних радњи окривљеног АА из става I изреке пресуде Основног суда у Лесковцу 11К.бр.435/2016 од 03.11.2016. године, а за које кривичноправне радње је окривљени побијаном правноснажном пресудом оглашен кривим и осуђен, окривљени је два кривична дела увреда из члана 170. став 1. КЗ учинио тако што је дана 07.10.2013. године у временском периоду од 11,00 до 13,30 часова у селу ..., у свом дворишту увредио приватне тужиоце ББ и ВВ, на тај начин што је након краће расправе због нерешених имовинских односа приватним тужиоцима упутио увредљиве речи и то ББ „Марш смрдљива свињо, сад ћу да вас сахраним обоје ако будете наставили да ми смрдите док радим“, а ВВ „Ти си луд, немам шта с тобом да расправљам, имам паре и градићу где хоћу, гаде смрдљиви, го.но, немој ту више да ми смрдиш“, док је окривљени кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ учинио тако што је дана 07.10.2013. године у временском периоду од 11,00 до 13,30 часова у селу ..., у свом дворишту лако телесно повредио приватну тужилу ББ, на тај начин што је након краће расправе рукама одгурнуо приватну тужилу због чега је она потрбушке пала на земљу и том приликом задобила лаке телесне повреде ближе описане у изреци пресуде.

Имајући у виду наведено, те напред цитиране законске, уставне и конвенцијске одредбе, као и утврђене критеријуме и установљену праксу Европског суда за људска права, без обзира на чињеницу што су против окривљеног АА, поводом једног животног догађаја који се одиграо дана 07.10.2013. године у дворишту његове породичне куће у селу ..., вођена два казнена поступка и то најпре прекршајни поступак који је правноснажно обустављен решењем Прекршајног суда у Лесковцу 2Пр.9354/13 од 01.12.2015. године због прекршаја из члана 6. став 3. Закона о јавном реду и миру, а затим и кривични поступак пред Основним судом у Лесковцу у коме је овај окривљени правноснажно оглашен кривим због извршења два кривична дела увреда из члана 170. став 1. КЗ и једног кривичног дела лака телесна повреда из члана

122. став 1. КЗ учињеног на штету приватне тужиље ББ, по налажењу Врховног касационог суда, у конкретном случају у односу на кривична дела за која је окривљени АА правноснажно оглашен кривим није испуњен критеријум да су дела због којих се окривљени казнено гони иста (*idem*), јер ова дела у односу на наведени прекршај не представљају чињенично један исти догађај, а што даље значи да су нижестепени судови правилно нашли да се у односу на та кривична дела не ради о правноснажно пресуђеној ствари у смислу одредбе члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, па стога окончањем прекршајног поступка нису постојале процесне сметње за вођење против окривљеног друге врсте казненог поступка поводом ових кривичних дела, у конкретном случају кривичног поступка.

Ово са разлога јер чињенични опис прекршаја из члана 6. став 3. Закона о јавном реду и миру ближе описан у правноснажном решењу Прекршајног суда у Лесковцу 2Пр.9354/13 од 01.12.2015. године, због кога је против окривљеног АА вођен и обустављен прекршајни поступак, уопште не садржи кривичноправне радње које је окривљени АА дана 07.10.2013. године предузео према приватној тужиљи ББ, а које инкриминисане радње окривљеног АА су описане у чињеничном опису кривичних дела у приватној тужби приватних тужилаца и за које је он у овом кривичном поступку правноснажно оглашен кривим и осуђен, и то не садржи ни увредљиве речи које је окривљени упутио приватној тужиљи ББ, а ни радње наношења лаке телесне повреде овој приватној тужиљи истог дана, већ садржи само радње наношења повреде приватном тужиоцу ВВ, а што су нижестепени судови ценили и побијаном правноснажном пресудом је према окривљеном АА одбијена оптужба за кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ на штету приватног тужиоца ВВ. Поред тога, чињенични опис наведеног прекршаја не садржи ни кривичноправне радње окривљеног АА везано за упућивање увредљивих речи приватном тужиоцу ВВ, а које инкриминисане радње окривљеног АА су описане у чињеничном опису кривичних дела у приватној тужби приватних тужилаца и за које је он у овом кривичном поступку правноснажно оглашен кривим и осуђен.

Стога су, по налажењу Врховног касационог суда, неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА којима се указује да је доношењем побијаних правноснажних пресуда на штету овог окривљеног учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА у осталом делу је одбачен.

Наиме, бранилац окривљеног у осталом делу захтева наводи да чињенично стање није правилно и потпуно утврђено, оспоравајући и полемишући при томе са чињеничним утврђењима у правноснажним одлукама и указујући на по њему погрешну и пристрасну оцену изведених доказа од стране нижестепених судова, давањем сопствене оцене истих која је потпуно другачија од оне дате у побијаним правноснажним пресудама и изношењем сопственог чињеничног закључка да окривљени АА критичном приликом није упутио никакве увредљиве речи приватној тужиљи ББ и окривљеном ВВ, те да окривљени АА није одгурнуо рукама приватну

тужиљу ББ приликом свађе, већ да се она сама повредила падом на земљу приликом доласка из свог дворишта у двориште окривљеног АА.

Имајући у виду да из изнетих навода произилази да бранилац окривљеног у осталом делу захтева за заштиту законитости правоснажне пресуде побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне и пристрасне оцене доказа од стране нижестепених судова, а што не представља законски разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио недозвољеним.

Поред тога, бранилац окривљеног у осталом делу захтева за заштиту законитости као разлоге његовог подношења наводи и повреде закона из члана 74, члана 438. став 1. тачка 4), 7), 8), 9) и 10), члана 438. став 2. тачка 1), члана 439. тачка 1), 2) и 3) и члана 441. став 3. и 4. ЗКП, због којих је подношење захтева дозвољено окривљеном.

Међутим, како бранилац окривљеног даље у захтеву уопште не образлаже у чему се конкретно састоје повреде закона из члана 74, члана 438. став 1. тачка 4), 7), 8), 9) и 10), члана 438. став 2. тачка 1), члана 439. тачка 1), 2) и 3) и члана 441. став 3. и 4. ЗКП, то је стога Врховни касациони суд оценио да у овом делу поднети захтев нема законом прописан садржај у смислу одредбе члана 484. ЗКП која налаже обавезу навођења у захтеву за заштиту законитости разлога за његово подношење, а што у случају истицања повреде закона (члана 485. став 1. тачка 1. ЗКП), по налажењу овога суда, подразумева не само опредељење о којој повреди закона је реч, већ и образложење у чему се та повреда конкретно састоји, обзиром да Врховни касациони суд није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретно огледа повреда закона на коју се захтевом указује.

Наводи браниоца окривљеног АА којима правоснажну пресуду побија у делу у којем је према окривљеном АА одбијена оптужба за кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ су, по налажењу овога суда, на штету самог окривљеног АА, па због тога ови наводи захтева браниоца окривљеног нису ни разматрани од стране Врховног касационог суда.

Осим тога, нису разматрани ни наводи захтева за заштиту законитости којима адвокат Драгослав Димитријевић правоснажну пресуду побија у делу који се односи на окривљеног ВВ и кривично дело тешка телесна повреда из члана 121. став 1. КЗ, а чиме фактички адвокат тај део захтева подноси у својству пуномоћника оштећеног АА. Ово са разлога јер је у том делу захтев за заштиту законитости поднет од стране неовлашћеног лица, обзиром да су сходно одредбама члана 483. став 1. и 3 ЗКП овлашћена лица за подношење захтева за заштиту законитости само Републички јавни тужилац и окривљени и то окривљени искључиво преко браниоца, те имајући у виду да ово овлашћење ниједном законском одредбом није дато другим процесним субјектима, па ни оштећеном и његовом пуномоћнику, већ ова лица могу поднети само иницијативу Републичком јавном тужиоцу за подношење овог ванредног правног лека,

у складу са уставним правом подношења предлога државним органима (члан 56. Устава Републике Србије).

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Драгослава Димитријевића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев браниоца окривљеног у односу на наведену повреду одбио као неоснован, док је у осталом делу захтев одбацио на основу члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези чланова 484. и 485. став 4. ЗКП.

Записничар-саветник
Снежана Лазин

За председника већа-судија
Веско Крстајић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић